Horváth Péter

Tünetek

Drága Doktor Uram!

Engem Dr. Horváth Péternek hívnak, 74 éves vagyok, rákos májrészeimet Ön távolította el egy hatórás műtét során. Nem orvosdoktor vagyok, hanem a „szabad művészetek doktora", író és színházi rendező. Disszertációm témája az operett műfajának eredete, születésének története, néhány magyarországi bemutató, köztük az általam rendezett operettelőadások utólagos elemzése volt.

Efféle civilként szeretném megosztani Önnel az operáció utáni ébredést követő kórházi napjaim néhány mentális tapasztalatát, hátha Ön használni tudja ezeket elemzői vagy előadói munkája során, mint a „műtét utáni beteggyógyulás járulékos pszichikai tünetegyüttesének" példáját. Igyekszem korrekt, szabatos módon, minden érzelem nélkül fogalmazni.

„Éden"

A műtét után az intenzív osztályon történt háromnapos mélyaltatásom utáni ébredésem első pillanataira vagy perceire nem emlékszem. Csak lassan és nehezen fogtam fel, hogy az ágyam mellett egy nagyon szép szemű, valakire halványan emlékeztető nővéreke ül, fogja a kezemet, és valami olyasmit mondogat, milyen végtelenül büszke az ő csodálatos férjére. A feleségem napokkal később elmondta, hogy minden áldott nap ott ült az ágyam mellett. Meséltem neki a rá hasonlító nővérkéről, mire közölte, hogy ő maga volt az. Nem akartam elhinni neki.

Az, hogy csak lassan ébredtem tudatára annak, hogy élek, és egy kórházi ágyban fekszem (én, a test), annak is köszönhető, hogy ritka ébrenlétem és a gyakori elalvásaim közti átmenetek a számomra észrevehetetlenek voltak, mivel álmomban és ébrenléti időmben egyaránt folytonos látomások látogattak. Ezt csak most felidézve tudom ilyen érthetően megfogalmazni. Ott, a kórházban eleinte annak se voltam tudatában, hogy alszom-e, vagy ébren vagyok éppen. Maguk e fogalmak is hiányoztak szendergő tudatom szegényes szótárából. Csak a második nap vége felé tűnt fel, hogy általában folyamatosan alakul köröttem a „világ", máskor meg, mintha ugrott volna egyet a tű a lemezen, hirtelen másként folytatódnak a dolgok, mint ahogyan vártam volna. A köröttem sürgölődő éjjeli nővérkéket hirtelen felváltották a délelőttiek, majd ezeket

újra az éjszakaiak... Ekkoriban kezdtek új szavak helyet kérni maguknak a fejemben, köztük az „ébrenlét", az „alvás" és az „álom". Innentől már tényleg csak egy „apró" lépés kellett ahhoz, hogy felfogjam: olykor ébren vagyok, máskor pedig alszom. Ez a változás, mármint, hogy a két állapotot immár meg tudtam különböztetni, néhány óra alatt lezajlott, mint az evolúció végtelen idejében az a pármillió év, amely során a majom öntudatra ébredt, és előember, majd ősember lett belőle.

Ha nyitva volt a szemem, világosan láttam az ágyam lábától 2–3 méterre álló, tejüveges ablaksorral „dekorált", alul szekrényekkel és munkapulttal takart falat. A tejüveg alján a falon *belül*, míg a tejüveget fölfelé már átlátszó üveggel folytató ablaksor mögött *kívül* futó, keskeny párkányokon 2 db 15 centis fekete kiskutya „edzett". Egyik jobbról, másik balról indulva, pillanatnyi megállás nélkül, egyenletes ritmusban kocogtak oda-vissza egész nap, fáradhatatlanul, mint egy-egy kedves robot.

Hogy mindezt teljesen rendjen lévőnek véljem, abban egy átlagos méretű, odaadó tekintetű, harmadik kutya szintén folyamatos kórtermi jelenléte „segített". Ez a térdig érő, loboncos eb nem csak hajazott (azaz: hasonlított) otthoni kutyámra, Fügére, hanem „valóban" ő volt az. Természetesnek véltem, hogy a kórházban sem hagy magamra, hanem az ágyam mellett őrködve védelmez, ami otthoni szokása is volt. Okos kutyám tudta, hogy beteg vagyok, ezért egyszer sem próbált felugrani mellém a kórházi ágyra, pedig otthon délutánonként minden nap együtt szundikáltunk a dísztakaróval takart duplaágyunkon, szeretettel egymásba gabalyodva.

*

Mielőtt további látomásaimról beszámolok, muszáj megemlítenem, hogy környezetemből és az engem váltakozva ápoló nővérkékből, orvosokból egyaránt folyamatos, együttérző figyelem, segítőkészség és szeretet áradt felém. Feleségem későbbi magyarázata szerint lehet, hogy ebben az érzésemben közre-játszottak az opiát alapú nyugtatószerek, melyeket a mélyaltatás során és lábadozásom első szakaszában infúzióban csöpögtettek belém.

*

A „szépszemű nővérke" látogatásától kezdve, az intenzív osztályon töltött időben (3 vagy 4 nap volt?), hol nyitott szemmel bámészkodtam, hol behunyt szemhéjamon át különböző folytatásos, három dimenzióban vetített filmsorozatokat és egyéb csudás mozgóképeket nézegettem. Meg is akartam kérdezni egy nővértől, milyen különleges, szinte élő internet-szolgáltatás működik itt, amelynek „képernyőin" párhuzamosan futnak a különféle képek. Mást láthattam (néha nyitott szemmel is) a szemközti fal

előtt, mást a tőlem jobbra, és megint mást a tőlem balra behúzott ágyelválasztó függöny előtt, pedig ez utóbbi ritkán volt ott, mivel a tőlem balra eső ágyon nem feküdt betegtárs, azon csak az éjszakás nővérkék loptak maguknak egy-egy órányi alvó pihenőt a békés, eseménytelen hajnalokon.

Az említett „internetszolgáltatás" precízen működött, sosem keveredtek a film-sztorik. Amelyik tőlem balra kezdődött, az ott is folytatódott, akkor is, ha én közben átváltottam egy másik oldali mozira. Az „átváltás ideje" alatt ugyanúgy folytatódtak a mesék, mintha otthon tévécsatornát váltottam volna, tehát, ha visszatértem az elhagyott „képernyőre", ki kellett okoskodjam, vajon mi történt ott, amíg én a másik „csatorna" műsorát élveztem. Ez rendkívül szórakoztatott, és csak a harmadik napon vagy éjjelen kezdtem gyanítani, hogy efféle csudás internetlejátszó még aligha létezhet, tehát ez az egész valami különös, új, kísérleti szolgáltatása lehet a kórháznak. Az nem jutott eszembe, hogy nekem személyesen bármi közöm lehet a párhuzamosan futó adások tartalmához, azon kívül, hogy ha sikerült a látvány egy-egy különösen érdekesnek tűnő pontjára koncentrálnom, a kép készségesen közelire váltott, vagy egy klaviatúrát ajánlott fel, hogy betűjeleinek képzeletbeli érintésével üzenetet válthassak a képek és sztorik szereplőivel, ritkábban alkotóival, vagy a zseniális szoftvergazdával. A hologramok szereplői nagyritkán kiléptek saját közegükből, és hirtelen más jelmezt öltve a kórtermi tér más és más pontján jelentek meg.

*

Nehéz pontosan megfogalmazni, miként is működött az egész katyvasz. Hasonlított kicsit arra, mint amikor itthon egy-egy új regényfejezet vagy színházi jelenet írása közben figyelmem és képzeletem kilencven százalékával a születőfélben lévő szövegre koncentrálva magam előtt és magam körül látom a figuráimat és teljes környezetüket, ugyanakkor tökéletesen tudatában vagyok annak, hogy apró munkaszobámban ülök a számítógépemnél, és veszettül csépelem a klaviatúrát. Csakhogy amíg a munka során világosan elkülönül a két világ a fejemben (talán odabent, agyam terében is), addig a kórtermi „valóság" téridejébe folyamatosan belekeveredtek a „látomások". Mégsem éreztem magam zavartnak, sőt, soha nem éreztem magamat olyan biztonságban, mint abban a kórteremben, és soha nem voltam olyan biztos abban, hogy végül minden probléma elsimul majd, és „győz az igazság".

A kutyám jelenlétén kívül egyetlen más látomásom motívumai sem idéztek föl bennem semmit addigi életem történetéből, még asszociatív módon sem. Az egyik mozi például egy amerikai fekete sztárnő és egy

szintén fekete sportoló bonyolult kapcsolatáról szólt. A férfi nem akart fizetni a nőnek „véletlenül fogant" közös gyermekük után. Való életemben ehhez hasonló problémám soha nem volt.

Most, akkori benyomásaim írásos megfogalmazásakor jut eszembe, hogy volt egy „könnyű lengyel kalandom", amely után másfél hónappal a hölgy megjelent Budapesten, találkát kért, ahol közölte, hogy gyermeket vár tőlem. Megmondtam neki, hogy semmiképen nem vágyom közös ivadékra. Kifizettem a két kávét, és magára hagytam. Ez 45 éve történt, azóta nem láttam, hírt nem kaptam felőle.

*

A kutyák felbukkanását követő első időkben leggyakrabban egy a kórtermet teljesen körbefutó, padlótól plafonig érő, Piet Mondrian és Marcel Léger stílusát idéző mozgókép nyűgözött le. A képen különféle nagyságú, szürke négyzetek és téglalapok mozogtak hangtalanul egymásba csúszva, majd „kinyílva", mint az önműködő ajtók, amelyek nem üvegből, hanem acélból vannak. Próbáltam megjósolni, hogy a következő pillanatban a kép melyik pontján fog nyílni és csukódni, de sosem tudtam eltalálni. Nem aggasztott, hogy megjelenései során minden egyéb látványt eltakarnak előlem, mintha bezárnának vagy kizárnának valahonnan.

Láttam más, csodálatos színekben lobogó, „élő" festményeket is, köztük egy gyakran visszatérő, nagy, rózsaszín selyemkalapban és mélyvörös brokát ruhában pompázó néger óriásasszony háromszoros embernagyságú, időnként megmozduló portréját. A rendszer időnként teljes krimisorozatokat vetített elém, némelyikben a zseniális Peter Falk játszotta a ballonkabátos nyomozót, Simon Templar pedig a mindig elegáns Angyal becenevű detektívet, noha gyilkosság szinte soha nem történt a filmeken, csak rablások és csalások. Autós üldözés csak elvétve akadt, véres verekedés soha nem történt. E sorozatok meséjét izgalmasan nehéz volt követnem, netán a végét megjósolnom, mivel egyik képnek vagy filmnek sem volt hangja. Ez a furcsaság sem zavart; amiként saját személyem számomra tökéletesen ismeretlen kilétének ténye sem. Hogy ki lehetek én, azzal egy percig sem foglalkoztam, noha irodalmi munkásságom java éppen a *Quo vadis*? kérdésre keresi a választ.

Egy nap magamhoz akartam ölelni a kutyámat, és amikor érte nyújtott kezem érezhetően a semmit simogatta, akkor értettem meg, hogy Füge „valójában" nincs mellettem. Fura módon ez a tapasztalat sem ejtett kétségbe, természetesnek gondoltam, hogy az élet több párhuzamos dimenzióban zajlik körülöttem és bennem, a dimenziók néha pillanatokra átfedik egymást vagy helyet cserélnek, máskor pedig nem, ami azt jelenti,

hogy a „létezik” és a „nem létezik” közti ellentmondás valójában elhanyagolható, így semmi jelentősége nincs.

Mielőtt hitetlenből hívővé válhattam volna, a kis robotkutyák edzési rendje megváltozott. Az alsó párkányon edző eb továbbra is folyamatos, egyenletes ritmusban rótta köreit, míg a fölső egyre ritkábban tűnt fel, és csak egyirányban, jobbról balra nyargalt át az üveg mögött, hogy csak pár perc elteltével tűnjön föl újra, késői visszaútján. Meglátszott rajta, hogy kevesebbet edz, mint korábban, egyre tömzsibb lett, hátszőre szőre hol égnek állt, hol lelapult, néha meztelen volt, mint egy csupasz patkány. Végül rá kellett döbbenjek, hogy a fenti, átlagos fejmagasságban futó párkányon „edző” kiskutyák valójában egy, a fal túloldalán haladó férfi vagy nő fejeteteje lehetnek. Arra gondoltam, talán a rendszergazda próbál tesztelni velük, képes vagyok-e megfejteni a változó küllemű robotkutyák titkát.

Tejüveges falunk bal széle a kórterem bal sarkára esett, ahol a terem oldalsó ablakán ferdén kitekintve felfedeztem, hogy a fal mögött folyosó fut, amely balra talán egy illemhely vagy dohányzó felé vezet tovább, arra tűnnek el sorra, és arról érkeznek visszafelé később az ablakon át már „teljes terjedelmükben” látható férfiak és nők.

Megoldásomat tőmondatokban bepötyögtem a mindenható rendszergazda által ismét felajánlott klaviatúrára. Szempillantás múlva érkezett az írásos válasz: „Remek! Ön immár határozatlan ideig használhatja emelt szintű, Örökös Full Prémium szolgáltatásainkat.”

*

Egyik délután az ügyeletes nővérke megkérdezte, beszéltem-e már aznap is belátogató feleségemmel. Mondtam, hogy nem, hiszen este tízig dolgozik, így csak a munka végeztével, éjszaka tud majd meglátogatni. Próbáltam folyamatosan ébren maradni, félóránként tudakoltam, mennyi az idő, végül mégis elaludtam. Hajnalban kétségbeesetten ébredtem: hogy lehettem olyan állhatatlan, hogy elaludtam, mielőtt nőm megérkezett.

Aznap délután jött, közölte, hogy előző nap is ilyentájt járt nálam, és akkor közel másfél órát beszélgettünk. Nem értettem, miért hazudik. A jelenetek valódiságát később az egyik kedvesnővér visszaigazolta: a dolog valóban megtörtént. Mármint, hogy a feleségem előző nap is itt járt, és ővele is hosszasan elbeszélgetett.

Én még ekkor sem emlékeztem „igazolt” látogatásra, pedig addigra már házi-mozim filmjei mellett minden valóságos kórtermi személy és történet is élénken foglalkoztatott. Odaadó szolgálatukért „cserébe” hosszasan érdeklődtem a nővérkék személyes sorsáról, mindennapi

életük gondjairól, és mint tapasztalt, öreg „Péter bácsi”, ahogyan neveztek, megpróbáltam őket saját életem egyre gyakrabban elém toluló valós tapasztalatainak emlékeiből fakadó tanácsokkal segíteni nekik, hogy az irántuk való hálámat kifejezzem.

Ezek a beszélgetések hívták elő fejemből azokat a számomra is meglepően érdekes morzsákat, amelyek összességét egyesek sorsnak, mások személyiségnek neveznek. Már tudtam, hogy én én vagyok, háromszor elvált és újra nősült író és rendező, még anyám és gyerekeim neve is eszembe jutott. Arra a kérdésre viszont, hogy hányat írunk, melyik hónap és milyen nap van, még nem tudtam felelni.

Erzsi nővér arról mesélt, hogy anyja egyetértésével fodrász szeretett volna lenni, de a nyolcadik általános után anyukája véletlenül egy egészségügyi gimnáziumba íratta be, amit elviselt ugyan, bár csöppet sem lelkesen, míg az első, egyhetes nyári szakmai gyakorlatra sor nem került, amit a nyári szünetük rovására kellett egy kórházban letölteniük. Osztálytársainak többsége szintén „véletlenül” került a szakiskolába, nyafogva „vágták a centit”: mikor telik le végre a fárasztó és unalmas hét. Erzsike viszont, saját maga meglepetésére, első szabad szombatján önszántából sorra látogatta a „betegeit”, majd kérésére még háromheti kórházi munkát engedélyeztek neki, amit nagy lelkesedéssel végzett. „Most mondja meg nekem, Péter bácsi, hogy lehet ez?” „Úgy, kicsim – mondtam neki –, hogy a véletlen nem más, mint Isten felfedett arca."”

*

Már említettem, hogy nem vagyok hívő, mégis gyakran szaladt ki a számon efféle mondat az operációm előtt is. Mint például ez: „A színpad azon pontok mértani helye, melyek az Isten feltételezett lakhelyétől egyenlő távolságban vannak.” Ezt azoknak a színészeknek mondogattam, akik gyakran tiltakoztak, ha egy-egy jelenetben nem a színpad elején vagy közepén, hanem valamely más, esetleg hátulsó pontján kellett szerepelniük. Mivel szinte egyikük sem ismerte a „mértani hely” jelentését, továbbra is morgolódtak. Erzsi nővért azonban kielégítette a „véletlen”-re vonatkozó magyarázatom.

*

Margit nővér, negyvenes, nett, ragyogó szemű roma asszony, arról számolt be, hogy többek közt azért szeret ebben a kórházban dolgozni, mert itt egyik munkatársa sem idegenkedik a vele való közös munkától, azaz tőle, a cigánytól. „Kivéve a raktárosnőt. Péter bácsi – tette hozzá. – az a nő annyira fennhordja az orrát, hogy rajtam kívül is utálja ezért itt mindenki. A héten valamelyik nap nekem kellett a raktárból gumilepedőt

és fertőtlenítő folyadékot vételezni. A nő kint cigizett a raktár kis teraszán álló padon, amit az asztalosunk bütykölt össze. »Jaj, ne haragudj, Irma, mondom neki köszönés után, reggel véletlenül itt felejtettem a gumilepedős csomagot, kihoznád nekem?« Anélkül, hogy akárcsak egy pillantást vetett volna rám, látványosan unatkozva végig szívta a cigijét a napon, és csak aztán méltóztatott neki a padról felkelni, és bemenni a kitárt raktárajtón a cuccért. Csak jó öt perc múlva bukkant fel újra, hozta a nagy műanyagzacskós csomagot, és áthajította rajtam, a sárba. »Nesze« – kiáltott, és búcsúzóul utánam köpött. Most mondja meg, Péter bácsi, milyen ember az ilyen?" Erre a kérdésére nem tudtam kapásból felelni, ezért csak végigsimítottam vaskos, barna karját. „A lányok itt azt mondják, menjek vissza, és én is köpjek feléje egy hegyeset, folytatta beszámolóját, vagy jelentsem fel a főnökségnél, mert olyat mégse nem lehet, hogy egy munkatárssal így viselkedjen valaki." „Na és te, kislányom, melyik megoldást választottad?" Minden nővérkét tegeztem, még a legidősebb is a lányom lehetett volna. „Egyiket se – felelte Margit nővér – én nem köpködök, és ha véletlenül eltalálom egy teli dobozzal, tuti, hogy összeesik. Most viszont mennem kell, mert a Hatoska megint énértem csönget. Meg szokom masszírozgatni a talpát neki, mert lássa, ahhoz itt csak én értek."

Juci nővér családi ügyben kért tanácsot tőlem. Elmondta, hogy a válása óta magányosan neveli gimnazista és egyetemista lányait, így nincs se lehetősége se ideje ismerkedni. Az interneten halászva egy éve talált magának egy hozzáillő férfit, akivel egész jól kijönnek *úgy* is. Elpirult kicsit. „A lányaimat is szereti a Béla, magyarázta, azok is kedvelik őt. Lucának segít matekot tanulni, Timinek átolvassa az egyetemi beadandóit, és hasznos tanácsokkal látja el, mert nagyon képzett valaki, saját könyvelő irodája és hatalmas talpa van, márpedig a nagylábúak anyám szerint jó emberek. Vasárnaponként négyesben járunk kirándulni Hűvösvölgybe és a Hármashatárhegyre, a nyáron közösen nyaraltunk Bulgáriában. Szuper volt!" „Akkor mi a baj?", kérdeztem. Nagyot sóhajtott. „Hozzánk akar költözni. De én nem engedem." „Miért nem?" „Jaj, Péter bácsi...! Nem is tudom. Mi van, ha igazából valamelyik lányom tetszik neki, és ha együtt laknánk, akkor esetleg... Hiszen tetszik érteni, mire gondolok." „Nem, Jucika, füllentettem, nem egészen értem, mire gondol." „Majd legközelebb megsúgom magának. Most dolgom van a másik kórteremben", hadarta pironkodva, és elsietett.

Éva nővér enni tanított. Eleinte képtelen voltam a kiskanállal a számba találni. Kérésemre mellém ült, és másodperceken át sorolta, hogy

az ajkamtól éppen hány centire imbolyog kezemben a szájamat kereső kiskanál. „Három centi, két centi, fél centi... Hamm!”

Különben is nehezen mértem fel a különféle távolságokat. Volt, hogy öt percen át kaparásztam elszántan a semmit, ahogy a felhajtott takaróm csücskét próbáltam magamhoz ragadni. A mozgás minden formája nehezemre esett. Az, hogy fektemben egyik oldalamról a másikra forduljak, hosszan tartó, megerőltető mutatvány volt. Néha mégis felkönyököltem, hogy az internetképek mögé pillantva megszemlélhessem a tőlem jobbra álló ágyon mindvégig moccanatlanul, állig betakarva alvó betegtársamat. A nővérkék beszéltek hozzá. „Most kap egy kis szurit, Jenő úr, aztán meg fogjuk fürdetni.” Nagyon érdekelt volna, miként csinálják, hiszen „Jenő úr” sose működött közre abban, amit éppen csináltak vele. A fürdetést végül mégsem láthattam, mert a nővérkék behúzták közénk az ágyelválasztó függönyt, ráadásul a karom belezsibbadt a könyöklésbe, muszáj volt visszahanyatlanom, és hagynom, hogy a szemközti falon készségesen megnyíló internetcsatorna óriásnője magába szippantson. Hatalmas karjai közt ringatott, mintha csecsemője lennék.

Ekkorra már szinte tévedhetetlenül meg tudtam különböztetni a „valóságot” a köröttem futó filmek és képek világától, de még nem döntöttem el, melyiket válasszam magamnak végleges lakhelyül. Pedig valami ilyesmit kért tőlem a rendszergazda, hozzám intézett legutóbbi levelében, amely szerint, az Internetes Felügyelő Bizottság legutóbbi tanácskozásán eldöntötték, hogy a nekem örök időkre ígért szolgáltatásukat visszaléptetik az Örökös Full Prémium szintről az ideiglenesre, hacsak nem óhajtok a lehetőségek közt magam választani.

Hogy az internetcsatornák műsorán kívül másvalamik közt is választhatnék, vagy a magam akaratából bármit módosíthatnék a környezetemen és helyzetemen, addig föl sem ötlött bennem, hiszen segítség nélkül még az ágyat sem tudtam volna elhagyni, olyan gyenge voltam. Nem beszélve a belém kötött különféle csövekről, köztük a katéteréről. Utóbbi létezéséről az első időkben nem volt tudomásom, olyan észrevétlenül működött. Amikor aztán egyszer csak észleltem, hogy „Jé, én most vizelek!”, onnantól a folyamat kellemetlenné vált. Úgy éreztem, mintha valami erő ellenében kellene ürítenem. Elmondtam a dolgot Éva nővérnek, ő volt a kedvencem, azt mondta, igen, megérti, mások is említették már neki hasonló benyomásukat, de sajnos a katétert csak akkor veszi ki belőlem az a nővér, aki felhelyezte, ha majd újra osztályra kerülök. Az osztály szót nem értettem, de a gondolatra, hogy valamiképpen kikerülök eddigi, édeni környezetemből, megrémültem. „Semmi baj, Péter bácsi! – nyugtatott Évike. – Hál' Istennek maga egyre

jobban van, egy-két nap múlva elhagyhatja az intenzívet, visszavisszük a sebészeti osztályra, ahonnan hozzánk került, onnan pedig újabb néhány nap múlva haza adják majd. Érti? Hazamehet!”

Püff neki!

Lett, min törjem a fejem.

Egy csomó új szó értelmét kellett megtaláljam. „Katéter, intenzív, sebészet, haza.”

A katéter jelentése viszonylag hamar beugrott. Nyilván azt a hajlékony, vékony csövet nevezik így, amely a farkamból elvezeti a pisit az ágyam oldalán lógó nylonzacskóba. Megjegyzem, a pisi is új szó volt.

A maradék hármat a feleségem magyarázta el.

„Rákod volt, szívem. Nem, ez nem olyan rák, amilyenre gondolsz.” Honnan tudta, mire gondolok? És én honnan tudtam, hogy léteznek ilyen nevű vízi állatok? Egyáltalán honnan tudok bármit, és miért nem tudok mindent, amit a nővérkék és a feleségem tudnak? „A rák annak a csúnya betegségnek a neve, folytatta, ami a májadba fészkelte magát, pedig semmi helye ott.” Ennek a mondatnak az értelmét nehezen hámoztam ki. A betegség és a máj szót, nem tudom honnan, de érteni véltem. „Hol fészkelt a betegség *neve*?”, kérdeztem. Felderült az arca. „Tényleg javul az állapotod, szerelmem! Elkezdtél megint kötözködni velem, mint otthon! Talán tényleg rosszul mondtam. Nem a neve fészkelt oda, hanem maga a rák.” Beszélgetésünk döcögve haladt, egyre több addig ismeretlen, vagy homályos értelmű szó jelentését kellett tisztába tennünk. Kiderült, hogy a rákot sebészek operálták ki belőlem, a haza a lakásunk, ahol a betegségem előtt együtt éltem ezzel a gyönyörű nővel, aki azt állítja, hogy húsz éve a feleségem. És ekkor megint egy evolúciós ugrás történt a fejemben. Egyik pillanatról a másikra az összes általam korábban ismert szó értelme kikerült korábbi börtönéből, hirtelen mindennek neve lett, ezáltal minden létezni kezdett, ami addig csak töredékekben, megnevezetlenül lebegett a tudatom perem-vidékén. Mindenre emlékeztem. „Hiszen ez szörnyű!, mondtam. Miért vagyok mégis boldog?” „Mindig ilyen voltál, szívem!, nyugtatott. Számodra a félpohár víz mindig egy félig teli poharat jelentett, míg számomra egy félig üreset. Most pihenj kicsit, muszáj indulnom, mert este játszom, és mindjárt öt óra lesz.” Megcsókolt, és ellibegett. Ekkorra már azt is tudtam, hogy színésznő, van egy huszonötéves lányunk, Eszti, akit ötévesen kaptam tőle, amikor húsz évvel ezelőtt össze-házasodtunk.

Felkönyökölve bámultam utána, és akkor megpillantottam a szomszéd ágyon mozdulatlanul fekvő betegtársam övig kitakart, meztelen testét. Robusztus ember volt, boltozatos mellkasa kétszerese az enyémnek, tetovált karja izmos, akár egy súlyemelőé. Meg se moccant,

pedig úgy láttam, a szeme nyitva van. Juci és Erzsi nővér lépett az ágyához kétoldalról, törölközőikkel átdörzsölték hatalmas izmait fedő, tetovált, sárgásbarna bőrét. „Hú, nővérkék, szóltam oda, ez aztán izmos egy pasas!" „Ráadásul magas, mint egy Góliát, kuncogott Juci nővér, és mekkora talpa van!" „Miért nem tér magához akkor? Miért nem beszél?" „Mert nem olyan erős, mint maga, Péter bácsi!", felelte Jucika. Erzsi nővér hozzátette: „És az ő májműtétje még a magáénál is hosszabb és bonyolultabb volt." Lehorgonyoztam Jucika válaszánál. „Hogy én erősebb volnék ennél az olimpikonnál?" „Bizony, Péter bácsi, bólogattak. Korához képest maga az egyik legelszántabb és legerősebb ember azok közül, akik az idén megfordultak nálunk." Ezen a közlésen megint törhettem a fejem. Hogy értik azt, hogy elszánt és erős vagyok, hiszen szinte én is magatehetetlenül fekszem itt napok óta. Nem sokáig töprenghettem a válaszon, mert a nővérkék hirtelen mindent lámpát kikapcsoltak köröttem és bennem, és én azonnal elaludtam.

Álmomban körbevettek internetvilágom kedvelt szereplői. Köztük volt Füge kutyám és a két kis robotkutya, a hatalmas néger asszony, a félszemű Peter Falk a gyűrött ballonkabátjában, a gyerektartási vitát folytató fekete pár és még sok férfi és nő. Most a hangjukat is hallottam: „Hálátlan, hűtlen, önző, önsorsrontó! A végén még képes lesz rá, és tényleg itt hagy minket! Főnök! Ne engedje!" *„Let him go, szólt egy mélységes basszus, He will come back in its time!"* Angolul dörgött, mégis értettem. *„But of corse you can vote about his destin futur, if you want."* Mind szavazni akart, felvállaltan, írásban, névvel. A cédulák a brokátruhás óriásasszony rózsaszín kalapjába kerültek, de mielőtt a szavazatokat megszámlálhatták volna, Évike azzal ébresztett, hogy reggeli után felültetnek. Izgatottan, mégis ügyesen, immár segítség nélkül ettem meg kiskanalammal az elém tálalt kenyérfalatkákkal teli yoghurtot, aztán egy rejtett villanymotor suttogni kezdett alattam, az ágyam félkarnyival magasabbra emelkedett. Évike és Jucika mellém toltak egy kereken guruló vizsgáló asztalt. „Emelje meg a popsiját, és csússzon az ágy szélére! Ez az, remekül csinálja! Most átrakjuk. Egy, kettő, három!" Átraktak a vasaló-állványszerű, bár annál jóval robusztusabb, kerekeken gördülő vizsgáló asztalra, és kigurítottak a tejüveges ablaksor elé. „Most forduljon oldalra, Péter bácsi, a lábát lógassa le, és mi felültetjük. Egy, kettő, három!" Felültettek. Évike magához ölelve tartott, hogy gyöngeségem folytán el ne zuhanjak. „Hozhatod a dobozokat!" Jucika talán éppen gumilepedőkkel és fertőtlenítő folyadékos flakonokkal teli, jókora papírdobozokat pakolt mögém. „Támaszkodjon a dobozoknak, vesse meg a hátát bátran!", szólt rám Évike. Nem mertem pontosan betartani az utasítását, igencsak

gyáván, lassan, és félve dőltem a hátam mögé tornyozott súlyos dobozoknak, miközben minden tartalék erőmet összeszedtem, hogy egyedül is megtartsam magam. „Szuper, lelkesedett Évike. Hozz eléje is kettőt!", szólt Juci nővének, aki elém is doboztornyot épített. „Olyan ingatag vagyok, mint egy kártyavár", közöltem. „Igen, de a maga várának falai csupa királyos kártyalapból állnak", nevetett Évike, és addig ölelő karjait elvonta mellőlem. „Nem szédül?" „Nem", hazudtam igazi királyhoz méltón, noha forgott velem a kórterem. „Akkor most a kezét is elengedem!" Mielőtt kiáltottam volna, hogy ne tegye, mert akkor biztosan kiszédülök a dobozok közül, a kórterem forgása megállt, és én ültem, mint a cövek. Évike kerekes karosszéket tolt elém, beleült. „Most meséljen nekem, Péter bácsi! A színházról meséljen, azt nagyon szeretem!" És én mesélni kezdtem neki arról, mi, hogyan történik az olvasópróbától a bemutatóig. Közben megjelent előttem a Kolibri Színház, amelynek dramaturgja vagyok, és néhány előadásának rendezője. Magam előtt láttam a társulat művésztagjait, az asszisztenseket, zenészeket, műszaki dolgozókat, fodrászokat, sminkeseket, titkársági hölgyeket, a vidám súgónőnket és a mindig szomorkás kellékes lányt. Mind nekem integetett, kivéve egy férfiszínészt, aki hosszú idők óta neheztelt rám valamiért. „Szuper!, szakított félbe Évike, most szépen helyet cserélünk, és folytathatja a mesét" „Nem akarok helyet cserélni!", ellenkeztem bátran. „Pedig muszáj lesz, mert én azt szeretném, hogy estefelé, amikor a felesége megérkezik, maga ebben a székben ülve fogadja őt." „Ne tessék félni, segítünk!", lépett mellém Jucika, és sorra elpakolta az elém tornyozott dobozokat. Évike felkelt a székből. „Csak egy pillanatra kéne megállnia a lábán, mielőtt újra leülhet!" Két oldalról a hónom alá nyúltak. „Csússzon le bátran!" Mivel úgy láttam, hogy színházi játszótásaim és internetvilágom lakói egyaránt figyelnek, bátran lecsusszantam a vizsgálóasztalról. A lábam azonnal összecsuklott volna alattam, ha a nővérkék meg nem tartanak, aztán egy fordulattal a kerekes karosszékbe nem eresztenek. „Szédülök!", vallottam be rémülten. „Semmi baj, felelte egyikük, elsőre mindenki elszédül kicsit, de néhány másodperc múlva a szédülésnek el kell múlnia." Így történt, mint tíz perccel korábban is, amikor a vizsgáló asztalra ültettek. „Győzelem!" – nevetett rám Évike. „Nahát!, hallottam az ismerős basszust –, erősebb, mint gondoltuk." Színházi kollégáim megtapsoltak. Aztán ültem, és meséltem.

Újabb tíz perc múltán megismételtük az egész cécót, azúttal fordított sorrendben, míg visszakerültem az ágyam biztonságos melegébe, és azonnal elaludtam.

Úgy emlékszem, semmit nem álmodtam.

Mire délután megérkezett a feleségem, a karosszékben mosolyogva fogadtam, elsírta magát, azt hiszem, örömében.

*

Itt, az első felvonás utolsó jelenete előtt megint magyarázni vagy magyarázkodni próbálok. Átolvasva eddigi „memoáromat", látom, hogy korántsem érzelmek nélküli a szöveg, ráadásul sok helyütt meglehetősen bonyolultan írok le egyszerű dolgokat abból az időből, amikor hadilábon álltam még a legegyszerűbb szavak elgondolásával is. Egyfelől a történteket a mostani tudásommal próbálom felidézni, másfelől a különböző valóságok gyakori öszecsúszkodása folytán hol tudtam fogalmazni, hol pedig nem. Kedvenc festőim neve eszembe villant, de nem tudtam, mi a sebészet. Érzelmeim pedig sajnos erősebbek nálam, nem mindig sikerül azokat kordában tartanom. Elnézést kérek.

*

Utolsó ottani reggelem mozgalmas volt. A nővérkék megfürdettek, megszárogattak, belém csöpögtettek egy utolsó adag infúziós fájdalomcsillapító oldatot, ágyamról átültettek a guruló székbe, és rám terítettek egy könnyű, meleg takarót. „Várjon egy picit, Péter bácsi!" Legalább egy óráig ücsörögve vártam az utazást, amelynek végén hazakerülök majd. Tisztán emlékeztem már a lakásunkra, duplaágyas hálónkra, piros falú nappalinkra, ami csak azért lett piros, mert figyelmetlenül adtam meg a feleségem által kiválasztott festék számát a szobafestőnek. Eszter lányunk alkóvos szobáját is magam előtt láttam, a hatalmas előszobát, meg az eredeti csempékkel fedett falú konyhát is. Nem beszélve a gardróbszoba és a konyha közé ékelt barátságos munkaodumról, amely valaha szűkös cselédszoba lehetett. Örültem, de féltem is a változástól. Internet-szereplőim rendesek voltak, csak időnként és homályosan bukkantak fel a kórterem különböző pontjain, immár nem azzal a szándékkal, hogy visszatartsanak, inkább barátságos, búcsúzó gesztusokat tettek irányomban. Integettem nekik, hogy ne nehezteljenek rám, amiért elmegyek, hiszen szeretem őket, és hálás vagyok nekik a szórakoztatásomért. Végre előkerült Évi és Erzsi nővér, az osztályvezető doktort és egy rahedli csomagot hoztak magukkal. A doki barátságosan búcsúzott. „Hát, Péter úr, maga meggyógyult nálunk, szerintem nem is lesz szüksége több gyógyszerre, csak próbáljon minél előbb megerősödni, hogy lábra állhasson, és hazamehessen. Minden jót!" Amint a doki elment, nővérkéim a csomagok könnyebbik felét az ölembe pakolták, nehezebbjét Erzsi nővér cipelte, és útnak indultunk. A csomagokban többek közt fájdalomcsillapító és enyhe altatófolyadék flakonjai voltak. Én kértem,

hogy hozzanak velem pár adagot az „osztályra”, hátha ott nincsenek bővében. Ahogy elhaladtunk „Jenő úr” ágya előtt, belenéztem nyitott szemébe, búcsút intettem neki. „Hajrá, öreg harcos! Hamarosan győzni fogsz te is!” Tekintete se rebbent. Erzsi nővér ment elöl, nyitogatta nekünk az ajtónkat. Zegzugos folyosókon haladtunk hol erre, hol arra, lifteztünk, egyszer fölfelé, másszor aláereszkedve. Kissé megszeppentem, mert ahogy távolodtunk az Intenzív Osztálytól, úgy éreztem, valamiképpen rossz felé haladunk.

Pokol

Megérkezünk az első emeleti nővérpulthoz; az ügyeletes nővérke régi helyemre, a kettes kórterem kettes ágyához irányít. Behajtunk. A két másik ágyon egy-egy nálam pár évvel fiatalabb, idős férfi hever.

„Helló, kollégák – üdvözlöm őket –, fel, Belgrádra!” Kintről utánunk szól egy női hang: „Elnézést, lányok, mégse ide toljátok, hanem a hatosba!” Fordul velem a szék, visszaintegetek a két tátott szájú betegnek. „Látogatásom rövid volt, de rendkívül eredményes. *A la bonheur, respect!”*

Néhány kanyar után megérkezünk a hatosba. Tágas kórterem, két hatalmas ablakkal, hat ággyal. Csak az egyik ágyon ül beteg. „*Bon jour, mon copin*”, köszöntöm, teljes franciatudásomat kimerítve. Nem tudom, miért bohóckodom. Talán növekvő szorongásomat próbálom fölülviselkedni? De miért szorongok? „Bocs, int vissza a szobatársam, de éppen a barátommal esemesezek.” Odakint tombol a szél, süt a nap. A két nagy ablak mögött fiatal fák tenyérnyi, sötétzöld levelei forognak, egészen közel, mintha a természet automata ablakmosójában fürdetnék az üveget. Ismeretlen, csinos nővérke követett minket. „Oda tegyék!”, mutat az ablakokkal szembeni egyik ágyra. Angyalaim átpakolnak, kapok tőlük egy búcsúpuszit, magunkra hagynak. „Honnan is hozták magát?”, kérdi a csinos nővér, eligazgatva a paplanomat. „Az intenzívről.” „Melyik intenzívről?” „Hát a tietekről, kedvesem.” Fogalmam sem volt arról, hogy az intenzív osztálynak több részlege van, és én a Transzplantosokéból közül kerültem ide. „Engem Horváth Péternek hívnak, neked mi a neved, Csinoska?” „Valéria, feleli, és ne tegezzen!” Pukkadj meg, gondolom. „Feküdjön nyugodtan, bekötöm az infúzióját.” Nem kértem se fájdalomcsillapítót, se altatót. Az intenzíves doki szerint nincs szükségem gyógyszerekre. Mondom is neki. „Már nincs szükségem semmilyen infúzióra." „Maga orvosdoktor?”, érdeklődik hűvösen. „Nem, felelem, operettdoktor vagyok.” „Nagyon vicces”. Még csak el sem mosolyodik, miközben ügyesen beköti az infúziót a nyakam tövébe varrt állandó kanülbe. „Nem

viccelek, mondom, a Szabad Művészetek Doktora vagyok, angolul *DLA,* Doktor of Liberal Arts." „Nem tudok angolul." „Én se, nevetek. Az operettről írtam a doktorimat. Magyarul." „Az élet nem operett", közli szigorúan. „Kihúzná a farkamból ezt a csövet, ami ..." „A katétert holnap reggel veszem ki. Addig vizeljen nyugodtan, ahogy eddig is." „Már eddig is voltak gondjaim miatta – mondom. – Tudja, úgy érzem, mintha valami erő ellenében kellene kipréselnem magamból a..." „Ne beszéljen butaságokat! Nemsokára hozom az ebédet. „

Amint magunkra hagy, bemutatkozom új betegtársamnak, ő is megmondja a nevét: valamilyen Tibor. „Te mivel vagy bent?", csúszik ki a kérdés a számon. Mindjárt meg is bánom, mert eszembe juttatja apám utolsó kórházi idejét. Agyvérzéssel feküdt egy másik kórházban. Amikor először meglátogattam, kint ücsörgött a váróban. Lefogyott testén lötyögött a csíkos pizsamája, arcán tíznapos borosta. „Szia, apa!" Felderült az arca. „Maga mivel van bent?", kérdezte. „Azt hittem, apámmal", feleltem. „Tudja, hogy a smasszerek itt fehér köpenyben járnak?" „Azok ápolók és orvosok, apa." Meg akartam ölelni, de elcsoszogott előlem a repedezett bőrű, klaffogó lakkpapucsában. „Odalent meg, látja, ahol régen akasztani szoktak, most sportruhában kosárlabdáznak." A váró ablaka a szomszédos középiskola udvarára nyílt, nagykamaszok futkároztak odalent. „Gyere, apa, megborotválak." „Maga itt a házi?" Gyanakvó tekintettel stírölt. „Mindenkit bemószerol, mi?" 1956-ban a szegedi Forradalmi Bizottmány titkára volt, öt év szabadságvesztésre ítélték, három és fél évvel később, amnesztiával szabadult. Leültetettem egy székre, borotvahabot pamacsoltam beesett arcára, megborotváltam. „Látod, most szép vagy!", mutattam a magammal hozott zsebtükörben. „Szép lehet az ember, de okos nem. Ezek akasztanak érte."

Mindez közel húsz éve történt, nem tudom, miért jutott eszembe. Még most, itthon, írás közben is összecsúsznak bennem néha az idők, elveszítem a fonalat, nem emlékszem, mit írtam le két bekezdéssel korában. Járni már megtanultam a kisebbik fiamtól kapott járókerettel, már bottal járok. Néha még megszédülök, de nem esem el. Olykor álomkór üt tarkón, azonnal le kell feküdnöm. Magamra ébredve visszaülök az íróasztalomhoz.

„Na, itt vagyok!" Betegtársam eltette a mobiltelefonját. „Bél-összenövésem volt." „Nekem kivették a fél májamat." „Szar ügy", bólintott. „Ja" – felelem. „A lényeg, hogy túl vagy rajta – mondja. – És szuper, hogy éppen ide hoztak, egyedül unatkoztam. Hatodik napja tartanak bent, pedig nagyon elhúznám már a csíkot. "

Jóvágású, negyvenes pasas. Vadonatúj, bordó tréningruhát visel, fehér sportcipővel. Frissen beretvált arca barátságos mosolyra nyílik. „Szólj, ha segíthetek valamiben! Kint leszek a folyosón, amíg meghozzák a kaját."

Nem akarok magamra maradni apám emlékével. Utána szólok. „Mi a foglalkozásod?" Visszafordul, közelebb sétál. „Ha megígéred, hogy senkinek nem adod tovább, megmondom." „"Akkor ne mondd meg. Holnap sajtótájékoztatót tartok a parlamentben, és közhírré teszem." Felnevet. Nem csak jóvágású, de jóképű is. „A médiában dolgozom", súgja, mintha azt vallaná meg, hogy hóhér vagy titkosügynök. Most én nevetek. „Akkor szegről-végről kollégák vagyunk! Én író vagyok és színházi rendező. De két sorozatot is rendeztem a tévének." „"Én operatőr vagyok. Vagyis kameramann."

„Na, csakhogy megtaláltalak!" Feleségem lép be az ajtón. Nagy, egészségügyi maszk van rajta, mégis azonnal felismerem. „Hogy vagy, édes szívem?" „Megvagyok." Szájon puszil a maszkon át. „Hoztam neked pizsamát, törölközőt, tusfürdőt, fogkrémet és fogkefét, evőeszközt, egy poharat és egy csészét. Elhoztam a két Rejtő-könyvet is, amikkel eredetileg bejöttél. Meg a ruhát és a cipőt. Rettenetesen hiányzol, szerelmem!" „Te is nekem", felelem, pedig ez nem igaz. Aznap még nem is gondoltam rá, annyira lekötött átköltözésem ténye, és új környezetem tanulmányozása. „Hová tehetem a ruhádat?" „Tessék csak nézni, itt vannak a beépített szekrények! – szólal meg Tibor. – Ebben az én cuccaim vannak, a másik öt üres." „Jaj, bocsánat, észre se vettem, hogy maga is itt van. A Péter felesége vagyok." Bemutatkoznak egymásnak, feleségem elrendezi a cuccaimat. „A telefonomat is elhoztad?" „"Jaj, azt elfelejtettem." Most ő nem mond igazat. Látom rajta. Ő meg látja, hogy látom. „Úgy gondoltam, még korai volna", szabadkozik. „Mi az, hogy korai?" „Nagyon gyenge vagy még, szívem. Semmi szükség arra, hogy a fészbukkal vacakolj. Inkább pihenj, és aludj sokat." – Térül-fordul. – „Holnap sajnos nem tudok jönni, vendégjátékunk lesz Marosvásárhelyen. Ott is alszunk előadás után. Holnapután dél körül érünk haza. Akkor azonnal repülök hozzád." – Újabb maszkpuszit ad. – „Szia, szívem. Viszlát, Tibor."

Féltékeny vagyok. Mindig is féltékeny voltam, pedig nincs okom rá. De miért nem adott igazi csókot? A rák nem fertőz. Arra nem gondolok, hogy ő nem akar engem megfertőzni, hátha felszedett valamit a metrón, idejövet.

„Itt az ebéd!" Csinoska libben be egy letakart tálcával. „A tiedet kint hagytam az asztalon, Tibike. A magáét ide teszem, az éjjeliszekrényre. Fel tud ülni?" „Egyedül még nem." „Nemsokára menni fog az is, ha szót

fogad, és jól viseli magát." – Kedvesen mondja, mégis fenyegetést érzek a hangjában, s mivel erre semmi okom, elszégyellem magam. – „De a kanállal már boldogulok!" Ülőhelyzetbe emeli az ágyamat, ölembe teszi a tálcát, leveszi a fedelét. „Zöldségleves és tökfőzelék, főtt csirkemellel. Jó étvágyat."

Jó negyedórát piszmogok a kajával, de csak a negyedét tudom megenni, pedig nem rossz. „Nővérke!" Rekedt kiáltásomra Tibike jön be a folyosóról. „Eltennéd innen a tálcát? Asszem, alszom még egy kicsit." „Ülve?" „Bármilyen test-helyzetben el tudok aludni." „Jó neked. Én itt alig alszom." Alighogy kilép tálcámmal az ajtón, azonnal álomba zuhanok. Újra az intenzíven vagyok. Az internetmoziban ismétlések futnak, így álmomban is elalszom. Valahonnan tudom, hogy álmomban történik ez.

Arra ébredek, hogy Tibike suttogva telefonál. „Ne, már, Karcsi! Most miért mondasz ilyet? Igen. De igen! Jó. Holnapig eldöntöm. Majd reggel hívlak. Nekem is, te." Kikapcsolja a telefont, maga elé bámul.

„Rossz hír?", kérdezem. Felkapja a fejét. „Tessék?" „Nem muszáj elmondanod" – visszakozom. „Inkább kérdeznék valamit, ha nem bánod." „Persze, kérdezz csak!" A kérdésre nem kerül sor, mert egy alacsony, szép arcú doki lép a terembe Csinoskával. Nem tudom honnan, de ismerem. „Hogy van, Horváth úr?" „A lehető legjobban." „No, ennek őszintén örülök. Kiss János doktor vagyok, én operáltam magát." „Köszönöm", mondom. „A rák minden porcikáját kiszedtem magából. Semmi nem maradt bent." „Köszönöm." „Valika, eressze le az ágyat! Megvizsgálom a beteget." Csinoska leereszt, felhajtja a paplanomat. A doki finom sebészujjaival gyengéden végig nyomkodja a hasamat, ügyesen lehántja sebemről a kötést. „Nahát, ez rendben van! Igazán szép munka! – ragyog elégedetten. – Valika, kérem, kösse be újra." Amíg helyet cserélnek, felkönyökölök, hogy lelássak a hasamra. A pirosló műtéti heg köldökömtől a jobboldali vesémig, jatagán formában metszi a hasfalamat. Harminc centi hosszúnak nézem. „Mit művel?! – förmed rám Csinoska. – Fekszik vissza azonnal?!" „De hiszen fekszem!" „Eressze vissza a fejét a párnára! Nem leszünk jóban, ha nem fogad szót!" – Fenyeget? Úgy beszél hozzám, mintha gyerek volnék. – „Küldöm a gyógytornászt, majd ő megmutatja, milyen mozdulatokat tehet, és milyeneket nem. Ugye nem akarja, hogy felszakadjon a sebe, és csupa vér legyen nekem itt minden?" Visszahanyatlok. „Miért akarnék ilyet?" „Tényleg csodás a heg, doktor úr!", dalolja, de a doki ekkorra már kiment.

Esteledik az ablakaink mögött. A szél elállt, a falevelek gyöngéden rezegnek a valahonnan alulról érkező, halványpiros fényben.

„Mi ez a piros fény? – kérdem Tibort. – Alattunk már a pokol van?" – hercigeskedem. „Itt van mellettünk a kórház egyik hátsó kijárata. Piros ledek vannak a sorompóján."

Nem tetszenek a piros falevelek.

„Tényleg érdekel, mit akartam kérdezni?", szólal meg a betegtársam. „Persze." „Nem tudom, mit tegyek. Szeretnék megnősülni, de a barátom nem akarja." „Miért nem?" Mielőtt felelhetne, megérkezik a gyógytornásznő. Ötven körüli, keskeny arcú, fáradt tekintetű nő. Vastag papírdossziét hoz. „Maga a hat per négyes?" „Ötvenegyes vagyok. Ezerkilencszázötvenegyes. Horváth Péternek hívnak." Belenéz a papírjaiba. „Igen, magához jöttem. Hallom nagyon virgonc. Fel tud ülni?" „Egyedül még nem próbáltam." „Na, majd mindjárt. Először lélegzünk párat. A légzés a legfontosabb. – Mutat néhány légzőgyakorlatot. – Belégzés orron át, kifelé nyitott szájjal, lassan. Még lassabban. Ez az. Most húzza fel a térdét, a talpát tegye olyan közel a fenekéhez, amennyire csak tudja, úgy, most öt másodpercig nyomja erősen a lepedőhöz, aztán újra nyújtsa ki a lábát. Ötször egymás után csinálja. Ez is megy, helyes. Most forduljon oldalra, aztán hengeredjen vissza. Nem rossz. Csinálja ezt is ötször egymás után. Péter, azt mondja? „Igen", zihálok kimelegedve. „Na most a felülés. Ha közben bármi nem megy, vagy nehezére esik, itt vagyok, segítek. Hanyatt fekszik, nyújtott lábbal lélegzik néhányat, ahogy mutattam, aztán a jobboldalára fordul, felhúzza mindkét térdét. Bal kézzel átfogja a nyakát, jobbal megtámaszkodik, megpróbálja ülő helyzetbe húzni és tolni magát, közben behajlított lábát leereszti az ágy oldalán. Várjon. Várjon! Mondom, hogy lélegzünk előbb."

Lélegzünk. Nézem a szemét. Az érdeklődés szikráját sem látom benne. „Most nagy levegő, majd a megbeszélt mozgássor."

Meglepetésemre egész könnyen sikerül felülnöm, de mindjárt át is billennék, ha nem nyúlna a hónom alá, hogy megtartson. „Ó, asszonyi karok, lábak, ti kulcsolódók. Összefogók a férfit, mint abroncsot a hordók." Ijedtében majdnem elenged. „Mit zagyvál itt?" „Benjamin László verse" – felelem. Most se mosolyodik el. „Most ugyanúgy, ahogy felült, szép lassan visszafekszik. Mondom, lassan! És előbb leengedi a fölső testét, a lábát csak azután emeli vissza az ágyra. Tibike! – fordul figyelő szobatársamhoz. – Megtenné, hogy az első napokban segít neki a gyakorlásban?" „Holnap én már hazamegyek." „"Úgy tudom, az még nem dőlt el. Pár napig még figyelni akarjuk a belső értékeit." „A belső értékeimet? Mármint nagylelkűség, szerénység..." Van humora a komának. „Vérnyomás, szaturáció, cukor, vérkép és valamikor még egy cété – feleli a gyógytornásznő. Bejegyez valamit a papírjaiba, kifelé indul. – A légző-

gyakorlatokat óránként végezheti, a felülést csak naponta háromszor. Igyon sok folyadékot, és egyen minél többet. Viszontlátásra."

Amint kilép az ajtón, felülök. „Szóval? Miért nem akarja a barátod, hogy megnősülj?" „Mert akkor kevesebbet lehetünk majd együtt." „Hát nem tudom, Tibi... Ha az én haverom kérne ilyet tőlem..." „Karcsi nem a haverom, hanem a legjobb barátom! A gimnázium óta ismerjük egymást. Padtársak voltunk. Szerinted mit tegyek?" „Gondold végig. Ha úgy döntesz, hogy a barátod miatt nem fogsz megnősülni, állj a tükör elé, nézz a szemedbe, és mondd ki bátran: meleg vagyok. Nincs abban semmi szégyen. Egy rókát is szerethet az ember. Kinek mi köze hozzá." Zavartan pislog. „Egy rókát?" „Nem olvastad a Kis Herceget?" „Nem nagyon érek rá olvasni."

Mélyül a kinti sötétség, bekúszik közénk az ablakon át. Várom, hogy megnyíljon a fal, és a résen át belépjen a fekete óriásasszony, de úgy látszik, idáig nem terjed a lenti internetvetítő hatótávolága, vagy a rendszergazda végképp megtagadja tőlem az átlagos szolgálatást is. Most már biztos, hogy nem halok meg. Legalábbis nem itt.

„Felgyújtsam a villanyt?"– mozdul a sötétség. „Nekem mindegy. Csináld, ahogy akarod." „A neonfény nagyon pofán csapja az embert – feleli Tibike. – De van itt egy kislámpa valahol..." Barátságos, meleg fény gyullad az ágya fölött. Az én ágyam fejénél is van az övéhez hasonló kislámpa. Felgyújtom, leveszem az éjjeliszekrényem tetejéről Rejtő Jenő Elveszett cirkálóját. Remélem olvasni nem felejtettem el, mint a cukorbeteg nagyanyám, amikor napokig nem vette be a gyógyszereit. Beszélni se tudott. A beszélőkéje rendbe jött, de az olvasással még hosszan hadilábon állt. Tessék, megint egy rossz emlék. Az intenzíven csupa jó dolog jutott eszembe. Itt meg... Nézzük a Cirkálót inkább. Jól megy az olvasás, de az első oldal végére belefáradok. Csinálok öt légzőgyakorlatot. Muszáj igyekeznem, hogy pár nap múlva hazaengedjenek. Addigra lábra kell állnom. Megkérem majd Csinoskát, adjon egy járókeretet, hogy gyakorolhassak. Abba kapaszkodva már biztos fel tudnék állni.

Már jön is. Hozza a vacsorát. Felvágott, yoghurt, háromszögletű sajt és egy szelet kenyér. Szóba hozom a járókeretet. „Még nincs itt az ideje – feleli. – Türelem." Legalább mosolyogna. „Türelem nagy kincs, de nekem csöpp sincs, aki vár, nem szerethet igazán!" – énekelem neki. Úgy néz rám, mintha bolond volnék. – „A Lili bárónőből van – magyarázom –, Huszka Jenő operettje." „Kórházban nem énekelünk." „Ez egy fád nő" – mondom Tibinek, ahogy Csinoska kimegy. „Mi az, hogy fád?" „Olyan, mint ez –, intek Csinoska után. – Egyébként a Csárdáskirálynőből van. Jaj, cica, eszem azt a csöpp kis szád, nélküled még a menyország is fád..."

„Halkabban! – int komolyan. – Ezek itt semminek nem örülnek. Szegényeknek megállás nélkül dolgozniuk kell." „Lehet, hogy itt olyan gépük van a szekrény mögött – kérdem –, ami valami sugárzással letiltja a mosolyt és a nevetést?" „Csak a fürdőszoba van a szekrények mögött. De tudod, milyenek az emberek. Nehezen tolerálják, ha valaki más." Gondolom, ezzel önmagára céloz. „Na és hogy döntöttél? – kérdeztem. – Megnősülsz?" „Még nem tudom."

Az este és az éjszaka gond nélkül telik, leszámítva, hogy nem tudok elaludni a nyugtalanító piros fénytől. Pedig kaptam altatót. Újabb adagot kérnék, de nem találom a nővérhívó gombját, pedig itt kell lennie valahol. Kórtermünk ajtaja nyitva van, de ha nővérért kiálltanék, Csinoska nem hallaná. A hang hullámokban terjed, kanyarodni nem tud. Márpedig kétszer is kanyarodnia kéne, hogy eljusson a nővérpultig. Először ki az ajtón, aztán a folyosón, jobbra. Én mégis hallom, hogy odakint csoszog valaki. Sosem voltam jó fizikából. Arra emlékszem, milyen volt a fizika-előadó terem az általános iskolában, meg a kettéfűrészelt villanykörte búrájába lógatott ezüstpapír csíkokra, ahogy nyíltak és csukódtak, ha megdörzsölt műanyag vonalzómat a búrához közelítettem. Egy hatodikos fizikaórán hívtam vasárnapi találkára Balogh Rózsát. Ő volt a legszebb lány az osztályban. Kint lakott a körgát mögött. Azt mondta, reggel tízkor várjam a kiserdőnél. De hiába kiáltottam nevét a négy égtáj felé, nem bukkant fel. Helyette fiúk rohantak rám a fák közül, leütöttek a lábamról, összerugdostak. Az osztálytársaim voltak. Vasalt sarkú bakancsaikra is emlékszem. Alig tudtam hazavánszorogni. Most nem fáj semmim. Miért ez a verés jut eszembe? Nagyon ideje volna újra elaludni, és szépeket álmodni, ahogy nagyanyám kívánta, miután eligazgatta a takarómat, leoltotta a villanyt, és kiment a konyhába. Ha féltem a sötétben és érte kiáltottam, mindig meghallotta, pedig a hangnak ott is kanyarodni kellett, ráadásul két ajtón keresztül. Ezek szerint Csinoska igenis meghallaná a hangomat. Mégse kiáltok, szobatársam mélyen alszik. Eloltom a kislámpát, csinálok öt légzőgyakorlatot. Az ötödik után sikerül elszenderednem.

Még sötét van odakint, amikor felébredek. Még mindig éjszaka? Mikor kezd pirkadni novemberben? Valaki csörömpölve közeledik a folyosón. Takarítónő hajt be az ajtón a kiskocsijával. Felkattintja a villanyt, a neonfény tényleg „megüt", ahogy a szobatársam mondta. Ő is felébred. „Jó reggelt, Gizike. Már öt óra van?" „Fél hat." Felporszívózza a padlót az ágyak közt. Ahogy távozik, égve hagyja a neont. „Eloltanád?" – hunyorgok. „Nem érdemes – feleli Tibike –, mindjárt jönnek lázat mérni." Tényleg jönnek, két ismeretlen nővér és egy sosem látott doki.

„Harminchat három. A vérnyomása száznegyven per hetven. Szaturáció kilencvenkilenc." A doki megkérdi, hogy telt az éjszakám. „Nehezen" – felelem. „Más panasza? Fájdalom, szédülés?" „Nincs." „Helyes. Próbáljon még egy kicsit aludni, amíg jön a nagyvizit." „Már nem vagyok álmos." „Éjszaka aludni kell, Horváth úr." Kimennek, ránk oltják a neont.

Némán fekszem a sötétben. Három sorozat légzőgyakorlatot is végigcsinálok, de hiába. Tibike azzal fogadott, hogy nem tud aludni, most mégis horkol. Nagyapám horkolását szerettem hallgatni, ha kisköly ökként vasárnap délután odafeküdtem mellé a szundizni a rekamiéjára. Tibike horkolása zavar. Mindegy, kibírom. Mindent ki fogok bírni.

A reggeli vizitnél Csinoska azt mondta, csak másnap veszi ki a katétert belőlem. Ezt mondta harmadnap is. Járókeretet se adott, azt mondta, majd, ha itt lesz az ideje. Talán ettől kattantam be. Semmi nem úgy történik, ahogy szeretném. A feleségem se hozta be a mobilomat. Mindenki ellenem van itt. Kivéve Tibikét, akit persze nem engedtek haza. „Nem baj, legyintett, ők tudják, mit kell velünk csinálni." Fizikailag rendben voltam. A felülés egyre könnyebben ment. Már csak fel kell állnom, és megszökhetek. „Saját akaratából távozott" – mondják majd. Hál' Istennek van már saját akaratom.

Harmadnap éjjel nekiindultam.

Gondolatban gondosan megterveztem az egészet. Csöndben felveszem az utcai ruhámat, a falaknak támaszkodva elosonok a nővérpult előtt. Tibike azt mondta, a nővérpult után van a lift, levisz a földszintre, egyik ajtaja a folyosóra nyílik, a másik a szabadba. Ott szoktak cigizni a betegek, és szlopálni a piások. Elvergődöm a sorompós portáig, megkérem a portást, hívjon egy taxit nekem. A feleségem majd kifizeti, ha hazaérek.

A szomszédos ágykeretbe támaszkodva sikerül felállnom. Remeg a lábam. A katéter zsinege nem enged lépnem. Kitépem magamból. Iszonyú fájdalom, vér dől a farkamból, a két ágy közé zuhanok. Innen nem tudok felállni. „Nővérke!" – nyöszörögök. Tibi felébred. „Hú, testvér...!" – Kirohan a kórteremből, egy haragos képű, alacsony nővérrel tér vissza. Az felkattintja a neont, hozzám vágtat. „Magasságos úristen! Mi a fészkes fenét művelt?" „Csak próbáltam felállni." „Megütötte magát?" „Azt hiszem nem." „Ne mozduljon! Hozok segítséget!" Elrohan. Egy kétméteres óriással tért vissza. „Megőrültél, öreg? Csupa vér leszek miattad!" Lehajol, egy szusszanásra felnyalából, és visszarak az ágyra. A nővérke átkozódva lemosdat. A farkam már nem vérzik. A nővér tiszta hálóingbe bújtat. Aztán nekiáll felmosni a véremet. „Húzd fel addig az ágyrácsát, Sanyi!" Az óriás mindkét oldalon felhajtja az ágyam oldalrácsát. Azon nehéz lesz

átvergődnöm. Mintha olvasna a gondolataimban, az óriás fölém hajol. „Ha még egyszer megpróbálod, lekötözlek!" – súgja a fülembe. „Úgy is kell az ilyet!" – morog a nővér.

Délelőtt orvosok, nővérek és medikák csicsergő csoportja érkezik a kórterembe. A csapatot ismeretlen, őszhajú doktor vezeti. „Jó hírem van! – lép a szobatársam ágyához. – Maga ma délután hazamehet, kedves Tibor! Igyekszünk addigra elkészíteni a zárójelentését." „Köszönöm, főorvos úr!" – ragyog Tibike. „Nem vagyok főorvos." Az őszhajú felém indul. A siserehad követi. A pöttöm nővér beszámol nekik az éjszakánkról. A medikák érdeklődve bámulnak rám, mintha kiállítási tárgy, vagy ketrecbe zárt ritka vadállat lennék. „Delírium tremens! – mondja nekik az őszhajú orvos. Megáll az ágyam lábánál. – Mennyi szeszesitalt fogyasztott, Horváth úr? – kérdi emelt hangon, mintha sikethez beszélne. „Milyen szeszesitalt?" – kérdeztek vissza. „Az teljesen mindegy. A mennyiség a lényeg." „Hogy ittam volna? Több, mint egy hete vagyok kórházban!" Egymás közt sutyorognak. „Jó, hogy nem halt meg! – bólogat a nemfőorvos. – Változatunk kicsit a kezelésén, attól hamarosan jobban lesz." „Nem vagyok rosszul, csak elestem." Ezt már nem hallja, a csapat elvonul. A folyosón távolodva élénken beszélgetnek. Hangjuk bekanyarodik hozzám, de hogy miről folyik köztük a szó, azt nem értem.

Otthon a vacsorához egy vagy legfeljebb két deci bort szoktam fogyasztani, azt se rendszeresen. Néha ebéd előtt egy kupica pálinkát. Egy hónappal a műtét előtt az altatóorvos átküldött a dietetikushoz, az elmondta, mit ehetek, mit nem, és szigorú alkoholtilalom alá rendelt. Azóta nem ittam egy korty szeszesitalt sem, ezek mégis azt állítják, hogy alkoholista vagyok, csak nem vallom be. Kisvártatva visszatotyog hozzám az apró nővér, három nagy zacskó infúzióslével. Mire az első adag lemegy, már nagyon koncentrálnom kell, hogy arra gondoljak, amire akarok. A másodiktól émelygek és szédülök, kiráz a hideg. A kórháztól kapott, vékony hálóingben vacogok. Megkérem Tibit, hozná oda a szekrényből a piros-fekete kockás, vastag pizsamámat. Még csak félig rángatom magamra a nadrágot, amikor jön az óriás, hogy a harmadik zacskó infúziót belém kösse. „Már megint mit művel?" „Fázom." „Dehogy fázik. A teremben huszonhat fok van. Minek az a randa pizsama?" „Nem ronda!" „Vegye le!" „Nem veszem!" Elkezdi lerángatni rólam. „Ha én azt mondom, hogy leveszed, akkor leveszed, bazd meg!" Sikerül lehántania rólam, bárhogy vergődök. „Maradj már veszteg! Ha a nyakadból kitéped a kanült, elvérzel. Érted, vénember?!" Ettől kezdve már nem fogom fel a szavai értelmét. Minden erőm elszáll. Mire a harmadik zacskó anyaga is belém csöpög, már alszom is, mint akit agyonütöttek.

Álmomban gyerek vagyok az Előszállási Gyermekotthonban. Anyám adott be minket, hétéves öcsémet és engem kilencévesen, hogy olyan nevelést kapjunk, mint az angol fiúk a bentlakásos iskoláikban. Öcsém nem értette, hol van, nappal sírt, éjjel bevizelt. Én viszonylag hamar felfogtam, hová kerültem. Hatalmas, sárga kastélyban laktunk. Majdnem úgy, ahogyan talán az angol gyerekek. Csakhogy a mienk öreg, omlatag épület volt, közös vécénk fala nem csempével, hanem szurokkal volt burkolva. Mi a földszinten laktunk, az emelet az igazgató elvtársé volt. Én az emeletes ágyakkal telezsúfolt nagyhálóba kerültem, tizenöt kisfarkas közé. A béna Jakabon kívül egyikük se kedvelt. Érkezésemig ő volt a falka leggyengébb tagja, onnantól nekem kellett helyette kenyeret lopni az ebédnél, hogy az asztalfőnök este megpiríthassa magának a vaskályhán. Hálószemle előtt én igazgattam katonás rendbe a pokrócokat az összes vaságy matracán. Én hoztam vizet, ha a hálónkban éjszaka bárki megszomjazott. A focicsapatba nem vettek be; ha hintázni akartam az udvari láncos hintán, azonnal át kellett adjam a hintát, bárki kérte. A második héten bevezettek ellenem egy szabályt. „Ahány ötöst hozol a suliból, Horváth, holnaptól annyi kokányt kapsz mindegyikünktől" – közölte a hálófőnünk, a Szamaras Tót. Ő gondozta az intézet két csacsiját. Negyedikbe járt, két fejjel magasabb volt mindegyikünknél, serkedt a bajusza. Bicskát tartott a párnája alatt. Ha valami nem tetszett neki, összeszorította az öklét, hogy a középső ujja kicsit kidudorodjon, úgy csapott le áldozata fejetetejére. Ez volt a kokány. Közlése, miszerint minden ötösért tizenöt ilyet mérnek rám, komoly dilemmát okozott. Ha az ellenőrző könyvembe új ötös került, a nevelőnő megdicsért a tanulószobán. „Miért nem tanultok úgy, mint a Horváth? Vegyetek példát róla!" Mostantól tettessem magam butának az iskolában, mint aki nem tudja, mennyi tizennégyszer kilenc, vagy hogy bauxitot a megyénkben Gánton és Iszkaszentgyörgyön bányásznak? Minden kérdésre hallgassak lesunyt fejjel, mint a legtöbb társam, vagy vágjam ki a magas cét, ahogy egy kisdoboshoz illik? Megpróbáltam visszafogni magam, de helyesírásból, környezetismeretből és számtanból valahogy mindig becsúszott egy-egy ötös, amiért este a hálóban megkaptam a magamét. Megírtam anyánknak, hogy itt borzalmas, vigyen haza minket. Nevelőnőnk átolvasta a levelet. „Azt akarod, hogy anyukád szomorú legyen?" – kérdezte. „Nem akarom azt!" „Akkor ezt a levelet szépen most összetéped, és írod, amit tollba mondok."

Álmomban ott ültem a padban, körmöltem a levelet.

„Drága édesanyám, remélem, levelem jó egészségben talál. Én jól vagyok, remekül megy a tanulás, nem nehéz a negyedikes anyag. Minden

nap kapok egy-két ötöst. Ha kész vagyok a házifeladatommal, Zsuzsa néni sakkozik velem a tanulószobán, vagy olvashatom a Timur és csapatát. A vasárnapi ebéd előtt filmvetítés van az ebédlőben. Legutóbb a Kocsubej ment, amiben a vörösök legyőzik a fehéreket. Egy igazi szovjet író írta." – A nevelőnő elhallgatott. Fölnéztem rá, könnycseppeket törölt ki a szeméből. „Kicsit megfáztam az udvaron" – mondta. „Ezt is írjam?" „Ezt ne." Rekedten diktált tovább. „Ha csokit küldesz, tizenhatot küldjél, hogy szét tudjam osztani a társaim között a hálóban. Sokszor csókol szerető fiad, Péter."

Álmomban vált a kép. Kukoricaszemeket pirítunk a hálóterem vaskályháján, jóval az esti takarodó után. Nekem nem adtak belőle, pedig vasárnap együtt törtük a kukoricát az igazgató elvtárs közeli birtokán, és én is hoztam egy fél zsebbel a közösbe. Társaim egyre hangosban beszélgetnek. Váratlanul nyílik az ajtó, a nevelőnő lép be, elemlámpával. A fiúk iszkolnak a fénysugár elől az ágyak közé. Én vigyázzba vágom magam. „Nevelőnőnek tisztelettel jelentem, a nagyháló létszáma tizenhat fő..." Int, hogy hagyjam abba. Leküldi a béna Jakabot egy mogyorópálcáért a hátsó kertbe. Jakab nem béna, csak a jobb karját nem tudja felemelni, mert hiányzik belőle a hús vagy a csont. Mégis hamar hozza a pálcát. „Sorakozó! Horváth, neked nem kell. A többi megfogja a bokáját." Nevelőnőnk végigsétál a sor előtt, mindenkinek ráhúz a pálcával a fenekére. „Az éjszaka alvásra való! – közli végül. – Ha még egy hangot hallok, újra megkapjátok a magatokét. Szép álmokat!" „Jó éjszakát kívánunk" –, zengi a farkaskórus. Néma csöndben fekszünk vissza az ágyunkba. Én fölső ágyon alszom. Nem nehéz felmászni rá, és elég széles, hogy még álmomban se guruljak le róla. Odakint telihold világol, sápadt fénye beszüremkedik az ablakokon. Már éppen elaludnék, amikor valaki felráz. A Szamaras Tót az. „Mássz le onnan!" – súgja a fülembe. „Minek?" „Nem minek, csak mássz le." A béna Jakabot újra leküldték pálcáért. Ott suhintgat vele a kályhánál, balkézzel. „Álljatok sorba! – szól a többiekre a Szamaras. – Te meg dőlj be! – fordul hozzám. – Ha vinnyogni mersz, duplán kapsz. Gyerünk, Jakab, te kezdheted."

Suhog a pálca álmomban.

Arra ébredek, hogy fáj az ülepem. Mozdulnék, de nem tudok. Mindkét csuklóm szorosan lekötve. Próbálok rájönni, mi történt. Nehezen tudom összeszedni a gondolataimat. Megkérdezem Tibikét. „Az egyik nővért leköpted éjjel, az ápolónak azt mondtad, hogyha föléd hajol, leharapod az orrát és megölöd." Elvégzek öt légzőgyakorlatot, hátha visszatér tőle a józan eszem. „Mikor történt ez?" – kérdezem. „Tegnap éjjel. Átmásztál a rácson, újra elestél. Muszáj volt szólnom a nővéreknek.

Kicsit emeltek a nyugtatóadagodon. Ne haragudj rám." „Nem haragszom." Még mondanék valamit, de ekkor a lentről beszüremkedő piros fény pofán nyal, mint az ördögnyelv gyerekkorunkban. Megijedni sincs időm. Minden tótágast áll bennem, és elvesztem az eszméletemet.

Innentől kezdve sötét, folytonos rémálomban élek. Tágas váróteremben vagyok, egy filmforgatás statisztái között. Hamarosan én is gép elé kerülök majd, mint sebesült, ezért fekszem hálóingben egy guruló hordágyon. Két fehér ruhás ápoló várja, hogy a felvevőgép elé guríthasson. „Ne izguljon – mondja egyikük –, magának nincs szövege. – Mi álruhás kémek vagyunk." Megtudom tőlük, hogy feleségem a film egyik főszereplője. Ebédszünetben látom is őt, felém közeledik. A két kém alak elragad onnan, hogy ne találkozhassunk. Kanyargó, szűk folyosókon futnak velem. „Nem smasszerek maguk?" – kérdem nyöszörögve. Üldözőink majdnem utolérnek, a kémek betolnak egy ajtón, átemelnek az ágyról egy sínen guruló deszkára, betolnak egy zümmögő gépbe. „Vegyen mély levegőt, tartsa vissza! – búgja a cső. – Lélegezhet." Két nagyfiam és a feleségem robban be az ajtón. „Meghalt, hova dugták?" „Ide civilek nem léphetnek be! – kiált rájuk az egyik smasszer. – Távozzanak, vagy hívjuk a rendőrséget!" Éjszakára magamra hagynak egy ablaktalan odúban. Itt a lehetőség, hogy megszökjek végre. Átvergődöm a rácsos ágykereten, lezuhanok a földre. Nincs erőm fölkelni. Jön az óriás ápoló, visszadob az ágyra, mindkét csuklómat lekötözi az ágy vaskeretéhez. Nem tudok moccanni, hiába vergődöm. „Maradj már veszteg, vénember. Itt úgyis az lesz, amit a főnök rendel." „Ez nem igazság! – motyogom. – Nem én vagyok erőszakos, hanem maguk! Nem bánhatnak így velem!" Fehér szárnyú angyal libben fölénk, Csinoska az. „Ha bevallja, hogy alkoholista, az Úr talán megbocsát magának, és kikerülhet innen. Mondja ki szépen: otthon naponta egy üveg viszkit ittam, fiaim a kórházba is becsempésztek egy üveggel nekem. Kegyelmet kérek, mély tisztelettel." „Lófasz a seggetekbe!" – üvöltök. Piros lángnyelvek nyúlnak értem, magukkal rántanak. Zuhanok. Nagy üstjükben szurkot főző ördögök vihogva tárgyalnak rólam, a pokol melyik bugyrába zárjanak. Félelmemben újra elájulok. Csak napok múlva térek magamhoz, egy kerekesszékben. Kisebbik fiam gurít a lift felé folyosón, feleségem szalad utánunk. „Kész a zárójelentésed. Hazavihetlek." Az udvaron átsegítettek a fiam autójába. Megindult köröttük az udvar, elénk úszott a piros lámpás sorompó, felemelkedett, és mi kigördültünk a szabadba. Akkor már érzékeltem, hogy nem az utcák mozognak, hanem mi haladunk, hazafelé.

*

Az úgynevezett „valóságban” persze nem így történt mindez. Feleségem később elmondta, hogy látogatásai során egyre ramatyabbul festettem, pupillám apró fekete pont volt, mint a lányunké, amikor kamaszkorában drogozott. „Be voltál állva – mesélte. – Kérdeztem a nővért, mit csöpögtetnek beléd. Azt mondta, nagy adag Rivotrilt kapsz, különben erőszakos lennél és kezelhetetlen. Felhívtam akkor a Karcsit, hívná fel a kórházigazgatót és még valaki fejes barátját, nézzenek utána, mit művelnek veled. Még aznap leálltak a Rivotrillal. Lassan tisztultál fel, azt mondogattad, hogy apád tévedett, az ápolók nem álruhás smasszerek, hanem ördögök. Rettegve panaszkodtál a pokol tüzének éjszakai fényeire. Átvitettelek akkor egy különszobába, aminek ablaka nem az udvarra nyílt. Két nappal később beleegyeztek, hogy hazahozzalak.

*

Itthon megtanultam járni a fiamtól kapott járókerettel, aztán a feleségemtől kapott bottal, ma már botra sincs szükségem. Sebem begyógyult, kiszedték belőle a varratokat. Feleségem már a karácsnyi ünnepre díszíti a lakást, mindenhová színesen pislákoló elektromos girlandokat aggat. Megkértem, hogy a piros égőket cserélje más színűekre.